

MAZÁN TÖL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 10 h.
Három évre 28 h.
Három hónapra 4 h.
Helyben házhoz hordva:
Egy évre 20 kor.
Három évre 58 kor.
Postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Három évre 68 kor.
Egyes száma ára 6 fillér.

Megjelenik minden nap, ahéttől és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 256. szám. Nagyvárad Csütörtök, 1916 november 9.

A béke

nem jön vihar módjára, mint a háború. A béke úgy sem jön, mint a fehér galamb, hanem inkább úgy jön, mint a csigabiga: jön lassan, félve, érzékeny csáppal tapogatózva; jaj, ne érintsétek, jaj, meg ne írjátok, jaj, ki ne mondjátok, mert visszahúzódik nyálkás csigaházába.

Egy darab idő óta kísértetben vagyunk. Mintha pajzán tündér sugná nekünk: Szép csendben, titokban, a kulisszák mögött sejtettek a komoly munkát. Ne higgyetek annak, amit Lloyd George belekiált a világba, az csak görögtűz, az szól az ámitott és ugratott világnak. Ne higgyetek a tigrisekben, az emberevő kannibálokban, akik a fórumon háborút hirdetnek, hanem osonjatok utánuk esendesen szobáikba, hallgassátok meg, mit suttog ajkuk, mit serceg tolluk, mit dobog a szívük; hallgassátok meg, nem azt rezgi-e minden idegük: Béke!

A hadüzenetek során is voltak meglepetések. Olaszország és Románia az utolsó percig békét hazudtak, de háborút csináltak. Nem jöhet-e így a béke is, akár napnyugatról, akár napkeletről. Így, hogy valaki, talán mindenki háborút kiált bele a világba, de a párnázott ajtók mögött békeaktákon remeg az írása és izgul a szíve és ha künn a profán tömeg türelmetlenül kérdez: Nos, mi lesz? Kitaratást, háborút, még két évet kiált ki a világba, mert a békét sem lehet elsietni...

Es a szegény breton asszony, a doni muzsik felesége, meg a kapuvári menyecske szomorodott szívevel megy vissza a munkába, a

reménységhez, a könyek és imádság magányába és vár, mert az is igaz, hogy a békét nem lehet elsietni. A békével sem ölethetjük meg magunkat.

Ki tudja? Talán így van, vagy így lesz, hiszen kisebb bűn háborút kiáltani és békén dolgozni, mint békét hazudni és háborút csinálni.

Ezt az utóbbi bünt, ezt a kétes

dicsőséget minden diplomata tagadja, de a másikért, a béke belopásáért talán versenyre is kelnek...

Ki tudja? Talán ne is mondjuk, talán ne is írjuk, ne is álmodjuk a békét, mert az úgy jön, mint a csigabiga: nesztelenül, félve, tapogatózva, lassan és az első lehetetre visszahúzódik nyálkás házába.

Visszaszorítottuk az oláhokat.

Keleti harctér. Budapest, nov. 8. (Hivatalos.) *Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg harcvonala.* A Szurdok-szorostól délre és délkeletre a románok támadásait visszavertük. Spininél és Predeáltól dél-nyugatra az ellenséget tovább szorítottuk vissza. A bodzai országot mindkét oldalán ismét összes korábbi állásaink birtokában vagyunk.

Tölgyestől északnyugatra az oroszok megint némi tért nyertek. Tartarovonál egy osztrák-magyar repülő légi harcban lelőtt egy orosz Niuporl kétfedelűt.

Lipót vajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. Semmi különös ujság.

Déleleti harctér. Budapest, november 8. (Hivatalos.) Nincs különös esemény. *Höfer.*

Tengeri repülőink eredményes működése.

— Események a tengeren. —

Folyó hó 7-én délután ellenséges repülők Rovirgno, Parenzo, Tidza-Nuava városokra bombákat dobtak. Semmi kárt nem okoztak és senki sem sérült meg.

Saját repülőgépeink üldözésükre felszálltak.

Egyikük, amelyet Drakulits sorhajóhadnagy vezetett, lelőtt egy ellenséges repülőt, amely a nyílt tengeren levő ellenséges torpedójárművek mellett leereszkedett. Ezeket repülőgépeink bombákkal megtámadták és az ellenséges tengerpart felé távoztak. Ugyanaz nap este egy ellenséges repülő Umagónál szintén eredménytelenül dobott le bombákat. Saját tengeri repülőgépeink a Vermoglianói és molfalconai katonai építményeket este igen hatásosan bombázták és sértetlenül visszatértek.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Markovits és Weinberger cég őszi újdonságai

megérkeztek

és pedig: Szövetek, selymek, barchetek, flanellek, blousok, pongyolák, kész női és férfi fehérneműk, valamint ernyők. — Különös figyelmet érdemel a nagy választékú női őszifelöltő és köpenyraktár, mely a legszolidabb olcsó árban lesz kiárusítva. **Costümruhák saját műhelyünkben közismert jó és divatos kivitelben készülnek.** Intézeti gyermekfehérneműk, harisnyák, kötények.

Telefon 11-09

Szobrot állít Nagyváradon a 4. honv. gyalogezred

A nagyvárad 4. honvédgyalogezred dísző tetteit a már három év óta dúló világháború legfényesebb hadi tényei közé sorozza a történetíró.

A nagyvárad és biharmegyei honvédek hősiessen harcoltak a galíciai és bukovinai harcatereken, de legkiválóbb hadi tetteiket az olasz harctér sziklái között vitték véghez, az áruló olasz banditákkal szemben.

A derék honvédek az iszonyu harcok között is haza gondolnak szívvél, lélekkel.

Már több ízben nagyobb összeget gyűjtöttek elesett bajtársaik árvái és özvegyei részére.

Ezúttal pedig kegyeletes dologról értesítette levelében Rimler Károly polgármestert az ezred vitéz parancsnoka. Szobrot akar a 4. honvédezred emelni Nagyváradon az elesett hőseknek.

Erre vonatkozólag Kratochwill Károly ezredes a következő levelet intézte a polgármesterhez:

Mélyen tisztelt Polgármester ur!

A nagyvárad 4. honvédgyalogezred elhatározta, hogy Nagyváradon az elesettek emlékére egy díszes emlékművet létesít. Az ezred az erre vonatkozó előintézkedéseket anyagiban már megtette, hogy Sidló Ferenc szobrászművészünk, a „Nemzeti Áldozatkészség” szobrának nagyírő alkotója szíves volt az erre vonatkozó terveket elkészíteni. Mi pedig a Mrs. San Micheléről, ahol az ezred legdíszesebb harcosi vitéz, faragott köveket már előre leküldtünk Nagyváradra, hogy azok a készülő emlékműben mint történelmi symbolumok szerepeljenek.

Az emlékművet az ezred a saját erejéből óhajtja létesíteni. Munkaerőt mi adunk hozzá.

Tájékoztatásul azonban szükséges volna tudnom, hogy hol lehetne ezen Nagyváradnak díszére való, művészileg és történelmileg nagybecsű emlékművet felállítani. A temetőt erre nézve nem tartom alkalmasnak, az emlékműnek a honvédlaktanya sem adna kellő milieut. Legcélszerűbb volna tehát azt Nagyváradnak valamely erre alkalmas közterén elhelyezni.

Aziránt fordulok tehát igen tisztelt Polgármester urhoz, méltóztatassék engem tájékoztatni, hajlandó-e a város az emlékmű részére egy megfelelő közteret átengedni; hol volna az: honnan tudhatnánk Nagyvárad közelében az emlékműhöz még szükséges kőanyagot beszerezni és általában kérem Polgármester ur becses véleményét ezen egész tervre vonatkozólag velem közölni.

Fogadja mélyen tisztelt Polgármester ur kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Táboriposta 14. 1916. nov. 2.

Kratochwill,
ezredes, a m. kir. 4. h. gy. e.
parancsnoka.

Az ezredparancsnok levelére Rimler Károly polgármester a következő levélben válaszolt:

Méltóságos

Kratochwill Károly ezredes urnak
m. kir. 4. honvéd gy. ezred parancsnoka.

Méltóságodnak f. hó 2-án kelt s hozzám intézett levelére tisztelettel van szerencsém arról értesíteni, hogy a 4. honvéd gyalogezrednek azt az elhatározását, hogy Nagyvárad városában városunk valamelyik közterén, a mostani nagy idők megőrkítésére, az ezred saját költségén, egy emlékművet szándékozik létesíteni, a város közönsége nevében a legmegelőbb üdvözlöm.

A város közönsége kedves kötelességének fogja ismerni, hogy ennek a művé szíves és történelmileg is nagybecsű emlékműnek a város valamelyik közterén megfelelő helyet ajánljon fel.

Méltóságodnak azt a véleményét, hogy a Rubikovsky-temetőben a hősök sírja körül nem volna célszerű a IV. honvéd gy. ezred emlékművét elhelyezni, annál inkább osztom, mert a városi temetőben a hősök sírja felett Nagyvárad város közönsége szándékozik egy nagybecsű és a hősök emlékéhez méltó emlékművet állítani.

Hogy a legmegelőbb helyet a 4. honvéd gyalogezred emlékművének felállítására megtalálhassuk, erre a célra mégis szükségünk volna arra, hogy az emlékmű tervet legalább megközelítő méretekkel ismerjük, mert nyilvánvaló, hogy az emlékmű méreteinek, alakjának és anyagának ismerete híján nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a legmegelőbb közteret jelölhessük ki az emlékmű elhelyezésére.

Kiváló tisztelettel kérem tehát Méltóságos ezredes urat, méltóztatassék intézkedni aziránt, hogy hozzám a tervbe vett emlékműnek egy bármilyen egyszerű kis vázlatlatterve megküldessék, amely vázlatlattervből az emlékmű méreteit meg lehetne állapítani. Egyben kérem méltóztatassék velem közölni, hogy az emlékmű kizárólag kőből lesz-e építendő avagy azon valamely fémanyag is alkalmazást fog találni.

Nagyvárad város közelében szobrászati feldolgozásra alkalmas kőanyag sajnos nem található; vésővel formálható, de igen kevényt kőanyag van Kissebesen, ez a kőanyag egy nagy szemű s aránylag elég puha gránit Nagyvárad építő szobrászat a Budapest környéki mészköveket, nevezetesen a sóskuti mészkövet használja figurális szobrok kiképzésére, míg a művészi becsű nagyvárad szobrokon csupa karszt márvány nevezetesen pasciesi mészkő talált alkalmazást amely nagy álléknységénél fogva a mi climaticus viszonyainknak nagyon megfelel.

A kőművelési művészetek vizben oltathóságuknál fogva, továbbá kagylós törésűk s nehezen megdolgozható voltak folytán szobrászati kiképzésre nem alkalmasak. Van nek még Biharmegyében márványbányák amelyeknek termékeit azonban nem ismerjük oly közelről, hogy azok alkalmazhatóságát szabadban felállítandó szobrok céljaira megtudnánk ítélni. Ebben a tekintetben azonban a kérdést tanulmányozni fogjuk és alkalom adtán erről Méltóságodat tájékoztatni fogom.

Amidőn Méltóságodnak és a dísző IV.

honvéd gyalogezred Nagyvárad város iránt tanusított nagy szeretetükért a város közönsége nevében is hálás köszönetet mondok. Kérem fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Nagyvárad, 1916. november 6.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

A marhaszók bünpöze.

Ötödik nap. Három a szakértő.

A törvényszék gyorsított ügyekben eljáró tanácsa tegnap Ember Géza elnöklésével

három szakértőt

hallgatott meg arra nézve, hogy a marhák szóása a vízfelvétele s a súlygyarapodásra milyen befolyással bír.

Kovács Kálmán, Kellner György állatorvosok és Kondor Mihály állategészségügyi felügyelő azt a véleményt terjesztik elő, hogy egy állat vízszükséglete 30-40 liter, a második itatásnál tehát csak 4-5 liter vízre van szükségük. Gyanus jelenségeket az átvételnél nem észleltek. A szervezetet 48 óra alatt hagyja el a felvett vízmennyiség.

Dési Géza dr védő kifogást emel az ellen, hogy míg az előzetes eljárásnál csak két szakértőt alkalmaztak, a tárgyaláson hármat hallgatnak ki.

A törvényszék úgy határoz, hogy mind a három szakértőt kihallgatja.

Dési Géza dr és Kabos Béla dr semmisségi panaszt jelentenek be.

Dési Géza dr védő: Mennyi só hull ki a marha szájából, mikor a szájába teszik?

Szakértők: Fala.

— S abból, ami a szájba kerül, mennyi esik ki?

— Egy része.

— Szóás és itatás közt mennyi időre van szükség, hogy a só átmenjen a szervezetbe?

— 24 óra.

— Okozott-e súlytöbbletet a vasárnapi szóás?

— Nem.

Dési Géza dr védő: Az állat okos, nem ember, s nem iszik, ha nincs rá szüksége, mint az ember. Erőszakolható-e az ivásra állat?

— Nem.

Fried János dr védő: Hajtás után indokolt-e a szóás?

— Igen.

A bizonyítási eljárás Hatvány Sándor dr kihallgatásával véget ért.

Ma a vád és védőbeszédre kerül a sor s valószínűleg ítélet is lesz.

* **Köhögés**, burut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle **hurut szeletke**. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

EMIR arcmosó

a legökéletesebb készítmény izzadó, fényes, zsiros, atkás

(mitesseres) arcra! Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

Naponta többször, ha arcunkat „EMIR”-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés, lehetetlen finomságu harmattal lenne bevonva. Egy üveg ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: **Németh Pál** gyógyszerész **Arany Kereszt** gyógyszerésztárában Szent László-tér. Városháza mellett. Csanda Endre „Rákóczi” gyógytárában, Csillag gyógyszertár Szaosvay-utca, a Vadász drogeriában és Farkas István Apolló drogeriájában.

Bruszilov segélyért kiált.

Budapest, november 8. (Saját tudósítónktól.) Münchenből jelentik: A „New Age” Bruszilov szenvedélyes segélykiáltását közli, amelyet Angliához és Franciaországhoz intéz. Ne ez tüzéséget és municiót kér tőlük, mert ellenkező esetben *kénytelen volna megkezdeni visszavonulását.* Bruszilov a szakadatlan tüzéségi harcokra csak gyalogsági támadással felelhet. *Tízszázával kénytelen feláldozni embereit.*

Oroszország ily módon hat millió embert veszített eddig.

A lap rámutat, hogy Anglia nem tehet semmit Oroszországért, mert saját súlyos veszteségei miatt a municióelőállítás lehetetlen kiterjeszteni.

A görög arzenál megszállása.

Budapest, november 8. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Athénből:

Egy különítmény megszállotta az arzenált és egy kis szigetet amelyen a görög flotta lőszerraktárai vannak.

Angol jegyzék a póstacenzuráról.

Budapest, november 8. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A washingtoni angol nagykövét ányújtotta kormánya jegyzékét a póstacenzuráról. Az angol lapok jelentik, hogy a szövetséges kormányok a póstacenzurát egész terjedelmében továbbra is fentartják.

Az olasz sajtó közös antant-kormányt sürget.

Budapest, nov. 2. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A *Corriere della Sera* az antant részéről elkövetett diplomáciai hibák elkerülésére valami közös kormányféle szervezet alakítását sürgeti, amelynek tagjai a szövetséges államok delegáltjai lennének. Ezen kormány a szövetségesek valamelyik városában székelne.

Visszaszorított olasz zászlóaljok.

Olasz harcok. Budapest, nov. 8. (Hivatalos.) Görz vidékén a nyugalom tovább tart. A Eleims völgyi arcvonalon egyes olasz zászlóaljok támadásait, a Kolbrigon területen és a podschai állás mellett visszaszorítottuk. Ez alkalommal 3 tisztet és 50 főnyi legénységet elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk. *Hófer.*

Az angol admirális jelentése.

Budapest, nov. 8. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Az admirális a tegnapi kiadott hivatalos jelentést kiegészíti azzal, hogy az angol buvárhajó parancsnokának további jelentése szerint torpedói két Kaiser-típusú Dreadought csatahajót eltaláltak.

Harcba szólítják a lengyeleket.

Budapest, november 8. (Saját tudósítónktól.) Lublinból jelentik: *Kuk és Besler tábornokok lengyelországi főkormányzók proklamációt adtak ki, amelyben, miután Oroszországgal való küzdelem még nincs befejezve felszólítják a lengyeleket, hogy lépjenek be a lengyel légiókba, amelyek alapját képezik a majdan alakítandó lengyel hadseregnek. Igyekezzenek a szövetséges hadseregekkel együtt megvédeni országukat.*

A lengyel proklamáció hatása Pétervárott.

Budapest, nov. 8. (Saját tudósítónktól.) Stocbhomából jelentik: Pétervárott a lengyel proklamáció este vált ismeretessé. Stürmer azonnal egybehívta a minisztertanácsot. A pétervári körök a központiak diplomáciai győzelmének tartják a proklamációt. Attól félnek, hogy a központiak katonailag nagyon megerősödnek. Pétervárott és Moszkvában a lengyel pártvezérek tanácskozássra gyűltek egybe.

Sikertelen angol támadások.

Berlin, november 8. A nagyfőhadvezetés jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. A Sommétól északra a harci tevékenység a nappal folyamán mérsékelt határok között maradt. Az angolok éjjeli támadásai Le Gars és Bedecourt között tűzönkben megbiúsultak. A Somme-ól délre a franciák Ablaincourt mindkét oldalán támadtak. Ablaincourt déli részében előretolt osztagainkat visszaszorították.

Pressoire falu elveszett. A támadás északi szárnyán az ellenséget visszavertük.

A német trónörökös hadserege. A Mass-területen élénk tüzéségi harcok.

Visszafoglaltuk elveszett állásainkat.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Semmi ujság.

Károly főherceg lovassági tábornok hadserege. A tölgyesi szakasz tegnap is élénk harcok színhelye volt.

Az ellenség további kisebb előnyöket ért el. A Buda szoros előtt ismét elragadtuk a románoktól magaslati állásaink ama részeit, amelyeket az utolsó napokban elfoglaltak.

A Tatár tavas szorosnál ellenséges támadásokat visszavertünk.

A Spáni környékén elért sikerünket tovább is kihasználtuk.

A Csernánál eredménytelenül támad az ellenség.

A foglyok száma növekedett.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Lényeges esemény nem történt.

Macedóniai front.

Az ellenség támadásai a Cserna környékben eredménytelenek maradtak. A helesicai és a Struma arcvonalon élénk tüzéségi tevékenység.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Az Unió elnökválasztása.

Budapest, november 8. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Newyorkból: Az egész országban uralkodó pompás időjárás, valamint az elnökválasztás iránti óriási érdeklődés eredményezte, hogy a választáson szokatlanul nagy számban szavaztak. Ezenkívül a tizenhét nyugati állam sok millió nője, akik szavazati joggal bírnak, valamennyien leszavaztak.

* **Rokkant katona** felvétetik éjjeli őrnök Moskovits Adolf és Fiai R. T. nagyüregdi gazdaságába. Jelentkezhetni a részvénytársaság nagyváradi ipartelepén.

Összeül a delegáció.

Találgatások a külügyminiszteri szék körül.

Budapest, november 8.

A „Magyarország”-nak jelentik Bécsből: Itteni politikai körökben sokat beszélnek, hogy decemberben össze fognak ülni a delegációk. Mielőtt a delegáció megkezdene működését, Burián lemond és helyébe gróf Szécheny Miklós volt párisi nagykövetségünk lép.

Tény, hogy Burián pár hét előtt felajánlotta lemondását és akkoriban tárgyaltak is Széchenyvel, Mérey Kajetánnal és Forgách gróffal, befolyásos osztrák politikai körökben azonban nem talált rokonszenvre azon óhajlás, hogy Forgách vagy Mérey kerüljön a Burián örökébe.

Most azonban Szécheny ellen is akciót kezdtek, szeretnék ha a külügyminiszteri székbe osztrák politikus, a közös pénzügyminiszteri székbe magyar politikus kerülne. Már lanszíroznak is neveket, közöttük egy volt miniszterelnököt (nem Vekerlét), valamint egy Budapestről Bécsbe került magas állású magyar pénzügyi kapacitást, végül a közös pénzügyminisztérium egy magas rangú hivatalnokát.

A külügyminiszteri székbe Hohenlohe herceg berlini nagykövetségét szeretnék ültetni, akinek helyébe Czernyn gróf volt bukaresti követet óhajtanak.

Hol van a lengyel korona?

Most, hogy a lengyel királyság feltámadt hamvaiból, aktuálissá vált a lengyel korona kérdése. A lengyel koronáról és koronázási jelvényeiről Stamirowszki lovag a következőket mondotta:

— A lengyel alkotmányban a szent koronának és a koronázásnak ugyanaz a misztikus jelentősége van, mint a magyar szent koronának. Tudvalevőleg ezt a koronát még Boleszláv kapta a pápától 1024-ben és ezzel koronáztatta meg magát, bár már 1002-ben III. Oitó német-római császár is küldött neki koronát. Boleszláv azonban a pápától fogadta el, mert nem akart a császár hűbérese lenni. A lengyel szent koronán kívül még két koronázási insignium van: a kard, amellyel a hagyomány szerint Boleszláv a meghódított Kiev arany kapuját meghódította, — s a kard szóta csorba — a másik a dárda, amellyel Szent Mauriciust megölték s amely a másutt szokásos jogart pótolja.

Mindezek az insigniumok a koronával együtt 1792-ben Krakó ostromakor rejtélyes módon eltűntek és így nem jutottak az orosz hódító kezére. A koronát és a jelvényeket akkor a legnagyobb titokban elrejtették és azóta mindig csak három lengyel hazafi tudja a szent titkot, hogy hol van elrejtve; ha ezek közül egy meghal, újat állítanak a helyére, de a titkot csak akkor fogják felfedezni, ha a független lengyel királyságban koronázni fognak. Néhány év előtt a német sajtó bejárta a hír, hogy a lengyel szent koronát felfedezték, de csakhamar kiderült, hogy ez tévedés volt, mert csak egy régi házi koronát találtak.

Be kell jelenteni a külföldön levő vagyont.

A m. kir. pénzügyminiszter 1916. évi 85671. számú rendlete a magyar szent korona országainak területén kívül levő vagyonnak és a magyar szent korona országainak területéről kivonni szándékolt vagyonnak a vagyonadóról szóló 1916. évi XXXII. t. c. 38. § a értelmében való bejelentése tárgyában.

1. A magyar szent korona országainak területén lakó az az adóköteles, akinek a vagyonadóról szóló 1916. évi XXXII. törvényeikk életbe lépése, vagyis 1916. évi október hó 21. napján a magyar szent korona országainak területén kívül levő ingó vagyona van, tartozik ezt a vagyont és ennek értékét 1916. évi október hó 21. napjától számított két hónap alatt a m. kir. pénzügyminisztériumnál bejelenteni.

Be kell jelenteni: a takarékbetét könyve, a kiállító intézetnek, a könyvszámnak s a könyvön elhelyezett összegnek, kölcsönkönyvet, záloglevelet, részvényt és más értékpapírt.

A bejelentésnek tartalmaznia kell továbbá annak a természetes vagy jogi személynek lakhelyének, illetve székhelyének pontos megjelölését, aki a vagyontárgyat őrzi.

2. A magyar szent korona országainak területén lakó az az adóköteles, aki a vagyonadóról szóló 1916. évi XXXII. törvényeik szerint adókötelezettség alá eső ingó vagyont vagy annak egy részét a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő területre, kívánja kivinni, az idézett törvényeikk 38. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelőleg köteles ebbeli szándékát a m. kir. pénzügyminisztériumhoz írásbeli beadványban bejelenteni.

A bejelentésben részletesen körülírandó a tervbe vett kiviteli módja s ha a kivitel ily természetű ügyletek lebonyolításával foglalkozó pénzintézet vagy cég útján tervezetik, az pontosan megjelölendő. A bejelentésnek tartalmaznia kell továbbá annak a természetes vagy jogi személynek s lakhelyének, illetve székhelyének pontos megjelölését, aki a vagyon tárgyat a jövőben őrzi fogja.

Ha a kivitel az adókötelesnek a magyar szent korona országainak területén kívül fennálló tartozásának kiegyenlítésére szolgál, valamint ha az adóköteles a kivitt vagyonnal szemben annak a kivitel időpontjában fennálló piaci viszonyok tekintetével megállapított ellenértékét a magyar szent korona országainak területén átvette, avagy a kivitt vagyont utóbb visszahozta, ezt a körülményt a vagyonóra vonatkozólag benyújtandó vallomásában fel kell tüntetni tartozik.

Pénznek bármiféle átutalása kivitelnek tekintendő. Pénznek kivitele vagy átutalása a jelenrendelet értelmében vagyon külföldre való kivitelének nem tekinthető, tehát nem esik bejelentési kötelezettség alá, ha a kivitel vagy átutalás valamely külföldön szerzett s a magyar szent korona országainak területére behozott vagy vagyontárgy értékének kifizetése végett történik. De ha a beszerzett vagyontárgy legkésőbb a pénz kiküldésétől, illetve átutalásától számított három hónapon belül a magyar szent korona országainak területére be nem hozott, a pénz kivitele, illetve átutalása pótlólag, legkésőbb 8 nap alatt bejelentendő.

A bejelentést az adóköteles fél a m. kir. pénzügyminisztériumnál legkésőbb 14 nappal, legkésőbb azonban 2 nappal a kivitel előtt, illetve legkésőbb 14 nappal a magyar szent korona országainak területén kívül történő jogérvényes rendelkezésre jutás után tartozik megtenni.

Ezer koronánál kisebb értéknek kivitele csak abban az esetben képezi bejelentés tárgyát, ha a kivitt érték az illetékes adóköteles fél által ugyanabban a naptári évben korábban már kivitt értékkel együttesen 1000 K-t meghalad.

Ezen általános szabálytól eltérőleg azok a közkereseti és betéti társaságok, valamint azok az egyéni cégek, amelyek feletükből kifolyólag állandóan foglalkoznak saját számlájukra oly ügyletekkel, amelyek árúnak, értékpapírnak, pénznek, vagy a törvény 7. és 8. §-ai szerint adókötelezettség alá eső ingó vagyontárgyak a magyar szent korona országainak területéről való kivitelével járnak, s azt a körülményt, hogy ily ügyletekkel állandóan foglalkoznak, a jelen pontban körülírt kedvezmény igénybevétele előtt a pénzügyminisztériumnak bejelentni, a kivitel esetenkénti előzetes bejelentés nélkül fogantatosíthatják, számlájukra kötött ügyletekből kifolyólag az előző év folyamán mily vagyont vittek ki anélkül, hogy annak a kivitel időpontjában fennálló piaci viszonyok tekintetével megállapított ellenértéke az előző év végéig részükre a magyar szent korona országainak területére érkezett volna. A bejelentésre a vonatkozó szabályok egybenben megfelelően alkalmazandók.

Jövedéki kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint száz koronától huszezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő az az adóköteles:

a) aki a kincstár megkárosítására irányuló szándékkal a bejelentést elmulasztja, vagy tudva valótlán nyilatkozatot tesz;

b) aki a magyar szent korona országainak területén levő ily vagyont, amely az idézett törvény szerint adókötelezettség alá esik, vagy e vagyon egy részét a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő területre oly célzattal viszi ki, hogy a vagyonadó alól kironja.

E kihágások elbírálása a jövedéki büntető bíróság hatáskörébe tartozik.

Budapest, 1916. évi október hó 21. én.

Dr. Teleszky János, s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

Az új bélyegilletéki fokozatok.

Az 1916. évi XXVII. t. c. ben megállapított új bélyegilletéki fokozatok a pénzügyminiszter okt. 25. én megjelent 135,800-1916. sz. rendelete szerint 1916. december 1-én lépnek életbe. A rendelet kimondja, hogy az új bélyegilletéki fokozatok tételét kell alkalmazni mindazokban az esetekben, amelyekben a kincstár joga az illetékre a törvény életbelépte után nyílt meg. A kötvények szelvényei után járó bélyegilletékek továbbra is az eddigi törvényes rendelkezéseknek megfelelően rovaadók, a jellehet a szelvények esedékessége már a törvény életbelépte után áll be. Alább közöljük a törvény I. fejezetének azt a részét, mely három táblázatban megállapítja a bélyegilletéki fokozatokat.

I. fokozat.

100 K-ig 10 f, 100 K-án 150 K-ig 20 f, 150 K-án 300 K-ig 40 f, 300 K-án 600 K-ig 80 f, 600 K-án 900 K-ig 120 K, 900 K-án 1200 K-ig 160 K, 1200 K-án 1500 K-ig 2 K, 1500 K-án 1800 K-ig 240 K, 1800 K-án 2400 K-ig 320 K, 2400 K-án 3000 K-ig 4 K, 3000 K-án 4500 K-ig 6 K, 4500 K-án 6000 K-ig 8 K, 6000 K-án minden 6000 K-tól a 4 K-táblázat rovaadó legyen, hogy a 3000 K-nál kisebb összeg teljesnek veendő.

II. fokozat.

40 K-ig 20 f., 40 K-án tul 80 K-ig 40 f., 80 K-án tul 120 K-ig 60 f., 120 K-án tul 200 K-ig 1 K., 200 K-án tul 400 K-ig 2 K., 400 K-án tul 600 K-ig 3 K., 600 K-án tul 800 K-ig 4 K., 800 K-án tul 1600 K-ig 8 K., 1600 K-án tul 2400 K-ig 12 K., 2400 K-án tul 3200 K-ig 16 K., 3200 K-án tul 4000 K-ig 20 K., 4000 K-án tul 8000 K-ig 24 K., 4800 K-án tul minden 1600 K-tól 8 K-többel rovdandó le, úgy hogy az 1600 K-nál kisebb összeg teljesnek veendő.

III. fokozat.

20 K-ig 20 f., 20 K-án tul 40 K-ig 40 f., 40 K-án tul 60 K-ig 60 f., 60 K-án tul 100 K-ig 1 K., 100 K-án tul 200 K-ig 2 K., 200 K-án tul 300 K-ig 3 K., 300 K-án tul 400 K-ig 4 K., 400 K-án tul 800 K-ig 8 K., 800 K-án tul 1200 K-ig 12 K., 1200 K-án tul 1600 K-ig 16 K., 1600 K-án tul 2000 K-ig 20 K., 2000 K-án tul 2400 K-ig 24 K., 2400 K-án tul minden 800 K-tól 6 korona többlet rovdandó le, úgy hogy a 800 K-nál kisebb összeg teljesnek veendő.

A Népszövetség 1917. évi naptára.

A Katolikus Népszövetség 1917. évi naptára a szokott gazdag és érdekes tartalommal most hagyta el a sajtót. Az új szám is méltó folytatása az eddigi évfolyamoknak, igazi remekműve a gondos szerkesztésnek. Már elismert dolog, hogy a Népszövetség naptára a maga nemében a legjobb magyar naptár, amely a rendszeres naptári részekon kívül a lelkesítő, ismeretterjesztő, szórakoztató olvasmányok egész sokaságát közli. Ez a naptár tartalmában hű tükrre annak a szociális és kulturális programnak, amely a Katolikus Népszövetség tevékenységét irányítja és amelyet határozottan szolgál a nyomatott bű erejével ez a naptár is.

Hit, tudás és lelkesedés sugárzik ki minden sorából, a szerkesztő Haller István főtitkár, országgyűlési képviselő és a munkatársak egyaránt a legjobbat nyújtották, amit irói telenség és alapos képzettség adhat. Képző képek, illusztrációk díszében olkak, szépirodalmi dolgozatok, aktuális fejtegetések váltakoznak.

Vezetőheiyen gróf Zichy Aladárnak gazdasági feladatairól írt nagyérdékű cikket találjuk. Ernő Sándor a katolikusoknak a jövő alakulásában betöltendő szerepét világítja meg magas szempontokból, dr. Horváth Győző felszentelt püspök a mai idők nagy tanácsait hangsúlyozza, dr. Vass József „Maradnak vasyunk” címmel közöl mélyreható tanulmányt; Turi Béla a török nemzet huroát vizsgálja meg helyszíni impressziók alapján; Szegh Dezső a katolikus albánok helyzetét ismerteti; Landauer Béla egy postikus bátorus történettel köti le érdeklődésünket; Huszár Károly a világháborút követő szociális átalakulásról mond el érdekes dolgokat, Haller István a Népszövetség háborus tevékenységét vizsgálja, Kincses István egy népies elbeszéléssel szerepel a kötetben, Sipos István a világháború okait vizsgálja a tanulmányban és illó cikkében, Haller I. József novellistikus formában jogi ismereteket dolgozott fel. Huber János elbeszélést írt, dr. Jójárt Ilés a végrendelet jogi természetét tárgyalja, Saly Dezső Japánnak a világháborúban betöltött szerepéről tájékoztat alapos tudással. Lamprecht Géza, Radányi Kálmán és Gyökössy Endre verset közöl.

A gazdag tartaloma e vázlatos ismertetésből kitűnik, hogy a katolikus közélet, irodalom és sajtó jelesei tették érdekessé és becsessé a naptár új számát. A szerkesztő nagy gondot fordított a kötet összeállítására és a kiadó meghozott minden anyagi áldozatot, hogy minél szebb és izlősebb kiállításban kerüljön forgalomba. A naptárt Horn Antal kitűnő címképe díszíti. A Népszövetség

ség tagjai rendszeres tagdíjmentésükkel kapják a VII-VIII füzet helyett, bolti ára egyébként 80 fillér.

Fogolyszöktetők a törvényszék előtt.

I.

A törvényszék gyorsított ügyekben ítélkező tanácsa Ember Géza elnöklésével két fogolyszöktetési ügyben ítélkezett.

Az elsőben Sipos Tózyer Mitru a Filipi fávázó volt a vádlott, aki Középesen az erdőben négy orosz fogolyt zöld paszulyt adott enni. A foglyok aztán tovább szöktek. Két hónapi fogházat kapott a fávázó. Ügyész volt: Farkas István dr.

II.

Palle Ilésné Fővőkisházán csirkepaprikást készített, mikor betoppantak hozzá szökevény orosz foglyok s a paprikást kérték. Pelléné odaadta, a szökevények jól laktak s usgyé, tovább ináltak.

Ij. Zigre Miklós védelme után 3 hónapi fogházat kapott a vádlott.

Székelyek utban visszafelé.

Szép rendben, karavánokban megindult a székelyek visszavándorlása, mint egy film megfordított elődása. De minő más arccal, kedvvel! Vidámság árad minden sátoralja népből, amint megállanak a rendőrség előtt.

A Hajduságból mennek Székelyudvarhely felé. Derecskéről 75 szekér megy Füle, Kápolna, Barót és Fanyéd felé. Gálly Ilés jegyző vezeti a karavánt. Kapnak segélyt, minden szekéren 8-10 ember, gyerek.

Eddig vasúton 4000 ember ment el innen, állami segélyben 28537 koronát kaptak, társadalmi segélyben 80619 koronát osztottak ki köztük. Ezek kivül sok cipőt, tejet, szénát s Pally Lajosné rengeteg ruhát és fehérneműt. Itt maradt 400 székely.

A mozgósítást Kemény L. Ignác kapitány szokott jószággal, türelemmel intézi s megeskik, hogy kenyérjegyét is odaadja a menekülteknek megfelelő költséggel. Szeretik is őt, távolból küldik a köszönő és halálkódó leveleket hozzá, akiknek hat hétig panaszkodtak, mikor elmenekültek s most visszafelé újból 6 hétig panaszkoznak.

Ma 140 kocsi székely megy vigan vissza Székelyországba.

Az Erzsébetligeten lévő
4 új földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadóak,
(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épület-
ben lakóházmesternél, vagy
Incze irodában Bemer-tér 3.

* Perfect magyar német levelező kis-
asszony ki a gyors és gépirást tökéletesen
bírja felvétetik Komlós Tesvérek üveg
nagykereskedésében. Zöldfa u. 13.

HIREK

* **Dr. Takács Menyhért ki-
nevezése.** A hivatalos lap közli,
hogy a király dr. Takács Menyhért
jászvári prépostot az országos
Közoktatási Tanács másodelnökévé,
dr. Financzy Ernő m. kir. udvari
tanácsost, egyetemi tanárt pedig a
Tanács alelnökévé nevezte ki a
Tanács öt évi időszakának tartamára.

* **Városi közgyűlés.** Nagyvárad
város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órakor tartja közgyűlését.
A tárgyszorozatba összesen 19 ügyet vettek
fel, amelyek között néhány nagyobb jelentőségű kérdés is van. Előretáthatólag azonban ma letárgyalják az összes ügyeket.

* **Kongregációi élet.** Az Urinők
Mária kongregációja ma d. u. fél 5 kor tartja
rendszeres összejövetelét a szokott helyen.

* **Gyermeknap tombola.** Mint
már jeleztük a Gyermeknap rendező bizottsága f. hó 12-13-án a gyermeknapokon a
Bémer téren felállítandó sátorban nyeremény
tárgyak kiorsolását is tervebe vette. Az e
tárgyban kiadott felhívásból városunk
hölgyeit felkértük nyereménytárgyak adományszására, oly formán, hogy adományait
Pally Lajosné urnához juttassák. Idő-
közben ezen pont változást szenvedett, amennyiben a sorsolás esaközlésére Polgár Mariska urhölgyet kérte fel a rendezőbizottság,
ki a Szigligeti színház hölgykarával vállalkozott is a közreműködésre. Felhívjuk azért
városunk hölgyeit, hogy a kiorsolásra szánt
adományukat nem Pally Lajosné urnához,
hanem Polgár Mariska urhölgyhöz (Szilágyi
Dezsd-utca 20. szám) juttatni sziveskedjenek.

* **Keresztények számára nincs
cukor és petrolium.** Tegnap való-
ságos bueszjárás volt a Nagypiac-téren
Kuráder és Ullmann boltjába. Galiciai
alakok mentek a boltba s mindenik kapott
cukrot és petroliumot. Majd két falusi,
paraszt asszony ment be s kért cukrot és
petroliumot, de a boltban kijelentették nekik,
hogy se cukor, se petrolium nincs. A
két asszony méltatlankodva jött ki a bolt-
ból s azt mondták: Az is bolond, aki
keresztény létére asidó boltba jár, mikor
itt csak parókás asidó asszonyok kaphatnak
portékát!

* **Hányszor kell acperni a kéményeket?** Felhívjuk a háztulajdonosokat,
hogy kísérjék figyelemmel, miszerint a
kerületi kéményseprőmesterek a vonatkozó
szabályrendeletben előirt munkálatokat a
megszabott időközökben elvégeztetik-e; s
amennyiben azt észlelnék, hogy ezen köte-
lezettségüknek eleget nem tesznek, ezen kö-
rülményt telefonon, vagy levelezőúton az
eljárás megindíthatása végett a rendőrkapi-
tányi hivatal iparügyosztályának jelentésük
be. Tájékoztatásul ideiktatjuk a kéményseprő-
rési szabályrendelet vonatkozó rendelkezését:
„Boltzott, vagyis kuszható kémények, me-
lyek a füstöt csak közepszerű tüztől nyerik,
ugy a hengerkémények havonként egyszer
tisztítandók, kémények sűrűn, szappan-

főadónál, faggyu- vagy zsírolvasztóknál, pa-
calosoknál, vendégfogadóknál, gyárakban,
ugyszintén mindazon iparoknál, kik üzletük-
nél fogva folytonosan és nagyobb mérvben
tüzelnek, minden 15 napban rendszeren és jól
tisztítandók. Hengerkémények azonkívül min-
den évben egyszer mulhatatlanul kiegészen-
dők." Nagyvárad, 1916 november 7 én. —
Rendőrkapitányi hivatal.

*** Tóth Elek édesanyja meghalt.**
Áldott jószívű, emelkedett gondolkodású
matróna hunyta le tegnap szeméit, Tóth
Elek, a Szigligeti-színház méltán népszerű
és kiváló tagja szeretett édesanyját siratja
az elhunytban, kihez a fiú szeretet mindent
betöltő nagy és meleg érzései fűzték. A
csapás, mely Tóth Eleket most érte s amely
rövid idő alatt (édesanyja s nagynénje el-
veszte után) a harmadik, osztatlan nagy
részvételt keltett a színháztagjai s a
közönség körében, amelynek jórésze ismerte
és becsülte az anyai és emberi érzékben
gazdag uriaszonyt.

A szomorú jelentés így szól:

Alulírottak a legmélyebb fájdalommal,
de Isten akaratában való megnyugvással
tudatják, hogy a maguk, mint az egész ro-
konság nevében, hogy a legjobb anya,
Zsuzsanna id. özv. Tóth Eleké szül. Benke
Zsuzsanna áldásos életének 68 ik, bus óz
vegységének 2 ik esztendejében folyó hó
7 én éjjel rövid szenvedés után jobblétre
szenderült. Drága halottunk földi marad-
ványait 9 én csütörtökön d. u. 3 órakor
fogjuk a Szigligeti Dezső uca 20. számú
házról az ev. ref. egyház szertartása szerint
az olasz sírkertben örök nyugalomra he-
lyezni. Tóth Elek fia Tóth Eleké Pogány
Janka menyje. Ifj. Tóth Elek, Tóth Ilonka
unokái.

*** Letartóztatások a fővárosi
banklopás ügyében.** Budapesti tudó-
sítók jelentik: A negyvesháromezer koronás
lopás ügyében a rendőrség ma Lévay Pál
banktisztviselőt letartóztatta annak dacára,
hogy Lévay nagybátyja kanciót akart érte
letenni. A letartóztatás azért történt, mert
gyanúok merültek fel ellene. Ventulek
Károly bankszolgát délután 2 órakor szin-
tén őrizetbe vették. Délután répy öt óra
között letartóztatták a Zichy Jenő utában
egy huszár körüli katonát, skira ráillik a
személyleírás. Nagy esomó pénzt találtak
nála.

*** Hogy kereskednek az apró-
pénzzel.** A rendőrség most a donány-
csempészek mellett az aprópénzes trükkökre
is kiterjesztette a figyelmet. Házkutatások
alkalmával különösen pincéreknél nagyon
sok aprópénzt találtak zsákokba össze-
gyűjtve, amelyeket „jobb időre” tettek el
amikor szerintük még kevesebb lesz az
aprópénz. Az aprópénzt különösen a tem-
plom előtt áldogáló koldusoktól szedik
össze, sőt keveset rá is fizettek. Ha pedig
ráfizettek ők még drágábban adták el az
aprópénzt, illetve szándékoztak eladni. Ez
még semmi. Akadt egy olyan fiatalember,
aki rongyos ruhába öltözött fel és a koldu-
sok közé állott, hogy szánalmat keltsen. Ez
aprópénzt adott a templomba menőknek,
egy 10 filléresért 6 fillér aprópénzt, szóval 2
fillért tartott meg magának a váltásért.
azonkívül 2 fillér alamizsnát is, mint
amennyi egy szegény koldusnak dukál. A
10 filléresket aztán újból beváltotta az il-
lető koldusoknál 2 filléresekre. Ugyan bi

gondolta volna, hogy a háboru ilyen tipu-
sokat is fog teremteni, aprópépzkereskedő-
ket, akik koldusruhába öltöznek.

*** Várady Aladár étlapja.** A szin-
ház művészlelkű karmestere előadás után elment
egyik vendéglőbe s ott libát rendelt. Hozták a libát,
mely kemény volt, mint a cement, ellenállott a kés
és villa átkaroló offenzívájának minden kísérletére.

Félóra mulva Váradi abbahagyta a hiábavaló
áttérési kísérleteket, elővette az étlapot s kijavította.
E javítás így hangzott:

Libasült, vagy nem kell a frontra menni, hogy
küzdjön az ember 5 K.

*** Gépész** azonnali belépésre felvették
a Félixfürdőben 25 lóerős szívó gázmotor és
dynamó önálló kezeléséhez.

*** Felhívjuk a közönség figye-
mét** a „Hófehérke” harisnya árúház mai
számukban közölt hirdetésére.

*** Helybeli** nagyobb pénzintézet meg-
felelő gyakorlattal bíró fiatal tisztviselőt
keres. Cím a kiadóhivatalban.

*** Irodai munkát vállal** egy sok
tagu családos rapidíjés, akinek egész dél-
utánja szabad. Nagy gyakorlattal rendelke-
zik s a mellékkeresetre nagyon rá van
utalva, mert családja nyomorosa. Címe:
Lipót uca 8. sz. Megkeresést a kiadóhiva-
tal továbbít.

x Poloskairtó KOKIN ztos szer-
Ára 1 korona 80 fillér. Kapható: Farkas István
Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-
útcát 7/B

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő leg-
szebb díszje. Az első ránc a szép asszony
első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot
hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhe-
tellen Y-PO crémet és szappant használja
melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-
tünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket,
májfoltokat, pattanásokat és bőr vörös-
séget. Ára 250 K. Kapható: Farkas István
„Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut
7/B. Rimanóczy palota.

*** Ecet** készítéséhez alkalmas garantált
vegytiszt ecetsav kapható Farkas István
Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi ut
7/B. Telefon 13—02.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házában a Ker-
tész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyan-
ott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni
a Polgári takarékpénztárnál.

IRODALOM

Színházi Élet Felvételek a Farsang-
ról, Elsa von Rottersheimről, imitációk a
Csárdás királyról, a Kün a bárány bann
a Farkasról, csatangolá, hetiversek teszik
különösen érdekessé a Színházi Élet leg-
újabb számát. Rengeteg képrajz, apróságok
tarkítják az Ince Sándor gyönyörűen ki-
állított hetilapját. *Ingyen kotta és levelező-
lap melléklet.* Egyes szám ára 40 fillér.
Előfizetési ár negyed évre 3'60, félvre 6'60,
egész évre 12 korona. Kiadóhivatal: Er-
zsébet-körút 24.

A „Vasárnapi Ujság” november
5 iki száma folytatja érdekes képsínek köz-
lését a románek Erdélyből való küzdeleiről,
ezenkívül az olasz harctér legutóbbi har-
cairól is ad számos szép képet. Az itthoni
aktuálisok közül Molnár Ferenc új darabja
vígyszínházi előadásának képei. Szépirodalmi
olvasmányok: Havas Aliz regényének be-
fejezése, Pantoppidan hírneves dán regény-
írő regénye, Szőlősi Zsigmond terebély, oikk
Pál apostol Szalonikiben való tartózkodásá-
ról. Egyéb közlemények: Bölcke kapitány
képe s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi

Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona.
Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadó
hivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca
4. szám)

Élet. Az Andor József szerkesztésé-
ben megjelenő kitűnő szépirodalmi hetilap
legújabb száma a következő érdekos és vál-
tozatos tartalommal jelen meg: A rep-
párt jubileuma, a j. Költemények: Athéné
pajzsa. Szenvedély. Bodor Aladár. Tudom-
kis lányom. (Költemény.) A. Debay Ma-
rieka Apuz szeme. (Elbeszélés.) Finta Sán-
dor. Az ügyetlen. (Regény.) Pásztor József.
Andersen Pest Budán. Theo. Svoborg.
(Költemény). Ruceburg után svédből for-
ditotta Bán Aladár. Dohnányi Ernő. Járósy
Dezso. Szioházi esték. Boros Ferenc. Ki-
állítások. m. Hétről hétre: A „kis főhadi-
szállítás”. Reisz Odón.

SZINHAZ

Heti műsori

Csütörtök: Névtelen asszony.
Péntek: Velencei kalmár.
Szombat délután: Csöppség.
Szombat este: Három a kislány.
Vasárnap délután: Luxemburg grófja.
Vasárnap este: Bernát Bácsi.

Bernát bácsi.

Német márkával került a Magyar Szin-
ház színpadára a Bernát bácsi, aki szegény
tipikus kereskedő ember léteire is olyan fre-
netikus sikert aratott, amely egyszerre pá-
ratlan népszerűségére tette annál is inkább,
mert Würzbürger Bernát nagykereskedő
Kövesi Albert, a darab magyar fordította
nemcsak fordította, hanem egyenesen bele-
piántította a magyar földbe úgy, hogy nincs
ma már ember, aki Bernát bácsiban fel ne
ismerné a tetőtől talpig hozzáak gyökerese-
dött kereskedő típusát, amely Budapest
Rákóczi u jától a nagyváradí Zöldfa utcáig
minden városban megtalálható.

A kereskedővilágnak meghatóan kedves,
derék, szolid és meleg érzelmekkel tel-
régies fajtájából való a Bernát bácsi, akinek
története, mint újdonság s hét vasárnapján-
vonul be a Szigligeti színház színpadára és
bár a szerzők esaládi kánpak nevére is
darabjukat, alapjában véve, kacagó humor-
ral teli vigjáték a Bernát bácsi, amely ná-
lunk is hamarosan kedvelt műsor darab lesz.

A velencei kalmár ma este kerül
színpadra a Szigligeti színházban.

A kisbérnök felkérétnék, mi-
szerint lejárt harminc előadásos bérletük
második felét, a helyiek biztosítása körül
támadható komplikációk elkerülése végett, a
színház titkári hivatalában mielőbb befejez-
süvéskedjenek.

Közkívánatra! Máltán ez alatt a
cím alatt foglalhatjuk össze annak a szin-
házi hétnek két előadását, a csütörtöki Né-
vtelen asszonyt és a szombati Három a kis-
lányt. Mind a két, ebben az időben már
többször nagy sikerrel színpadhozott darabot
sz igazgatóság e héten ismét közkívánatra-
tüzte műsorra.

Délutáni előadások. E hét két
délutáni előadása során szombaton délután
a Csöppség, de Főnyes Samu pompás szin-
padí alkotása kerül színpadra, a címszerepben
Polgár Mariával, vasárnap délután pe-
dig a Luxemburg grófja ez a kedves ze-
néjü operette, amelynek műsorra tüzetes
már magánsu véve zsufolt házat jelent.

VIGADÓ mozgó-színház
Csütörtökön.
A bosszú áldozata.
regény 5 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgó-színház
Csütörtökön.
A Nabob felesége
regény 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgó-színház
Csütörtökön.
A méltóságos rabasszony
regény történet 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

Legújabb táviratok.

A lengyel ujoncozás.

Budapest, nov. 8. (Saját tudósítónktól.) Genfi távirat szerint a sajtó egy része a lengyel kérdés szabályozásával szemben a francia lapokéval azonos álláspontot foglal el. A Journal de Genève, amely mindig az oroszbarát lengyelek szócsöve volt, mert azt erősítgeti, hogy a lengyel hadseregbe való

sorozás a népjog rovására elkövetett sérelem. Az igazi lengyel hazafiak joggal tekinthetnék árulóknak ezeket a társaikat.

Burián nem mond le.

Budapest, november 8. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda megcáfolja a Magyarországnak Burián lemondásáról szóló bécsi híret.

Hughes az Unió elnöke.

Budapest, november 8. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik: Hughest véglegesen megválasztották az Egyesült Államok elnökének.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA:

K. J. Igen szép kézimunkakosarakat készít tudomásunk szerint a honvéd lábbadozó osztag, Nagyvárad, Lázár Vilmos utca. Tessék talán hozzájuk fordulni kérdésével, bizonytal megmondják, honnan szerezhető be a hozzávaló.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR | Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

APOLLÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Csütörtök, péntek és szombat november 9-én, 10-én és 11-én.

A méltóságos rabasszony.

Regényes történet 4 felvonásban. Irta: Sas Ede. Filmre alkalmazta és rendezte Dr Janovics Jenő. Főszereplők: Berky Lili és Odry Árpád.

A cylinder.

Bohózat.

Virágok.

Eredeti felvétel.

Folyó hó 12-én:

A sors embere.

Amerikai szenzációs film.

Folyó hó 15-én:

Szibéria ! ! !

Az előadások kezdete: Szombaton, Vasárnap és ünnepnapokon délután 3 órákor, hétköznapon pont fél 5 órákor. Utolsó előadás 9 órákor.

HELYÁRAK:

Páholy ülés 1 K 50 fill. Zsöllye 1 K 20 fill. Támlásszék 1 K. Zártszék 80 fill. Első hely 50 fillér.

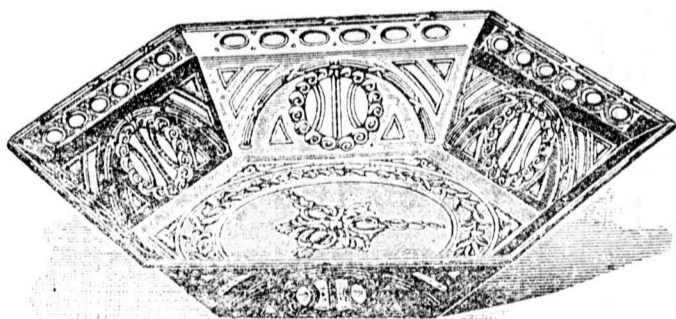
Katonák és gyermekek a helyárak felét fizetik.

Kedvezményes jegyek Sipos dohány-tőzsdében Bémer-téren kaphatók.

Majolika tálca nickel kerettel

20 cm.	3 kor.	20 fill.
23 "	4 "	20 "
25 "	5 "	20 "
37 "	6 "	20 "

**Kenyér kosár
china ezüst**

4 korona.

Teás készlet színes aranyozással 6 személyre	6 kor.
Kávés készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "
Feketekávés készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "
Gyümölcs készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "

Porcellán hadi mozsár ütővel 1 = 5 korona.
" " " " 2 = 5 "
" " " " 3 = 8 "

Répkerepezés nagy választékban. Ablak üvegezés pontosan készülnek

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, lámpa és diszmu áruk nagykereskedése. Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Telefonszám 372.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy Margittán a piac-téren az ugynevezett cédulaház előtt egy darab 7—8 éves tarka tehén, amely szédülésben szenved, hat hónapos tarka üsző borjával együtt egy tételben, (1916) Egyezerkilencszáztizenhatodik év november hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor Horváth Mária váradszöllősi lakos kárára és veszélyére nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés és azon további feltétel mellett fog hites személy közbenjöttével eladatni, hogy a vevő a vételáron felül a vételi illetéket (III. bélyegfokozat) is fizeti — A kikiáltási ár 1000 korona, szükség esetén azonban a fent körülírt ingók a kikiáltási áron alul is eladatnak. Margittán, 1916. évi november hó 6-án.

Herczfeld József.

Janky Antal Utóda
(Cégtulajdonos Csátary József.)

A legrégebb fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közt való nehéz
beszerzési viszonyok dacára min-
denből teljes raktárkészletet tart

IZSAK LIDIA
elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,
Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda
telepében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.
:: Telefon : 11—53. ::

Harisnya, tricot, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítők, valamint az őszi kötétt ruházatok, legjobb és legolcsóbb beszerzési helye

Hungária Harisnyáruháza
Sas Passage főbejárónál.

Kéretik cégünket összenemlévesztetni

Szépírásu

iroda kisasszony kezdő fizetéssel gyakornokul felvétetik a «Fekete Sas és Zöldfa» részvénytársaság irodájában. Jelentkezhetni: Színház-u. 6.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabútorok fülkékben beraktározásra elfogadhatnak. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszínek állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

Szent László-nyomda, részvénytársaság Nagyvárad.

Biharszentandrás község előjáróságától.

74—1916.

Hirdetés.

Biharszentandrás község határában 1916. évi október 31-én felfogott 2 drb. koros, fehér szőrű, 600 és 500 korona hecsértékű magyar tehén — amennyiben igazolt tulajdonosa nem jelentkeznek, — mint gazdátlan jószág a Rbsz. 255 szakasza alapján a **Biharszentandrás község határában 1916. évi november 25-én délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen** a legtöbbet ígérőnek készpénzért, esetleg becsáron alul is elfognak adatni.

Biharszentandrás, 1916. november 4.

Reményi Ferenc
körjegyző.

Rojti Gergely
bíró.

Vas és rézágalyak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sudrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

4 hold

szőlő nagyvárad határban (ebből 3 hold lucernás, 1 hold konyhakerti, vetemény föld) új lakóházzal, istálló kocsiszin, kuttal hasznos bérbeadó.

Feltételek megtudhatók: „Fekete Sas és Zöldfa” részvénytársaság irodájában, Sas Passage 24. sz. lépcső, telefon 14—00.